

The background of the slide is a light gray gradient. It is decorated with numerous realistic water droplets of various sizes. Some droplets are large and prominent, while others are small and subtle. They are scattered across the slide, with a higher concentration in the top-left and bottom-right corners. Each droplet has a soft shadow and a highlight, giving it a three-dimensional appearance.

ШВЕЙЦАРИЯ

ОРЫНДАҒАН: Ш-13 ТОБЫНЫҢ

БІЛІМ АЛУШЫСЫ

УТЕГУЛОВА АСЕМ

- **ШВЕЙЦАРИЯ** (НЕМ. *DIE SCHWEIZ*, ФР. *SUISSE*, ИТАЛ. *SVIZZERA*, РОМШ. *SVIZRA*), РЕСМИ АТАУЫ — **ШВЕЙЦАРИЯ КОНФЕДЕРАЦИЯСЫ** (НЕМ. *SCHWEIZERISCHE EIDGENOSSENSCHAFT*, ФР. *CONFÉDÉRATION SUISSE*, ИТАЛ. *CONFEDERAZIONE SVIZZERA*, РОМШ. *CONFEDERAZIUN SVIZRA*) — ОРТАЛЫҚ ЕУРОПАДАҒЫ МЕМЛЕКЕТ. СОЛТҮСТІГІНДЕ ГЕРМАНИЯМЕН, БАТЫСЫНДА ФРАНЦИЯМЕН, ОҢТҮСТІГІНДЕ ИТАЛИЯМЕН, ШЫҒЫСЫНДА АУСТРИЯ ЖӘНЕ ЛИХТЕНШТЕЙНМЕН ШЕК ТЕСЕДІ.

- ХАЛҚЫ 7,3 МЛН. (2001), ОНЫҢ 65,6%-Ы — НЕМІС ТІЛДІ ШВЕЙЦАРЛАР, 22,8%-Ы — ФРАНЦУЗ ТІЛДІ ШВЕЙЦАРЛАР, 8,4%-Ы — ИТАЛИЯН ТІЛДІ ШВЕЙЦАРЛАР, 0,6%-Ы — РЕТОРОМАНДЫҚТАР^[1]. ДІНГЕ СЕНУШІЛЕРДІҢ 50%-Ы [КАТОЛИКТЕР](#), 48%-Ы ПРОТЕСТАНТТАР.
- АСТАНАСЫ — [БЕРН](#) ҚАЛАСЫ. НЕГІЗГІ ҚАЛАЛАРЫ: [ЦЮРИХ](#), [ЖЕНЕВА](#), [ЛОЗАННА](#), [САНКТ-ГАЛЛЕН](#), [БАЗЕЛЬ](#).

- ШВЕЦАРИЯ — ФЕДЕРАТИВТІК ПАРЛАМЕНТТІК РЕСПУБЛИКА. МЕМЛЕКЕТ БАСШЫСЫ — [ПРЕЗИДЕНТ](#), ЖОҒАРҒЫ ЗАҢ ШЫҒАРУШЫ ОРГАНЫ — ЕКІ ПАЛАТАЛЫ ФЕДЕРАЛДЫҚ ЖИНАЛЫС (ҰЛТТЫҚ КЕҢЕС ПЕН КАНТОНДАР КЕҢЕСІ). МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛІ — [НЕМІС](#), [ФРАНЦУЗ](#), [ИТАЛИЯН](#) ТІЛДЕРІ. ҰЛТТЫҚ МЕЙРАМЫ — КОНФЕДЕРАЦИЯНЫҢ НЕГІЗІ ҚАЛАНҒАН КҮН, 1 ТАМЫЗ ([1291](#)).
- ШВЕЙЦАРИЯ — [ЕУРОПАДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК ПЕН ҮНТЫМАҚТАСТЫҚ ҰЙЫМНЫҢ](#), [ЕУРОПАЛЫҚ КЕҢЕСТІҢ](#) ([1963](#)), 2004 ЖЫЛЫ [ШЕНГЕН КЕЛІСІМІНІҢ](#) МҮШЕСІ. АҚША БІРЛІГІ — [ШВЕЙЦАРИЯ ФРАНКИ](#).

- *ШВЕЙЦАРИЯ* — таулы ел, көпшілік бөлігі Альпі таулары аумағында орналасқан (ел аум-ның 60%-ын құрайды). Оңтүстігінде Пеннин Альпісі, Лепонтин, Ретийя Альпісі мен Бернин Массиві орналасқан. Бұл таулар бір-бірінен жоғарғы рона мен алдыңғы Рейннің терең көлденең Аңғарлары арқылы бөлінген. Негізінен кристалдық жыныстардан қалыптасқан биік, тегіс емес, қармен жабылған таулар терең Шатқалдармен бөлшектенген.

- ТАУЛАРДЫҢ БАСЫНДА КӨПТЕГЕН ФИРНДІК АЛАҢДАР МЕН [МҰЗДЫҚТАР](#) БАР (ЕЛ АУМ-НЫҢ 10%-Ы). НЕГІЗГІ [АСУЛАРЫ](#) ([ҮЛКЕН СЕН-БЕРНАР](#), [СИМПЛОН](#), [СЕН-ГОТАРД](#), [БЕРНИНА](#)) 2000 М-ДЕН БИІК ОРНАЛАСҚАН. СОЛТҮСТІК ПЕН СОЛТҮСТІК-БАТЫСҚА ҚАРАЙ [АЛЬПІ](#) АЛАСАРА ТҮСІП, МҰЗДЫҚТАР СИРЕЙ БАСТАЙДЫ. [АЛЬПІДЕН](#) СОЛТҮСТІК-БАТЫСҚА ҚАРАЙ ЕЛ АУМ-НЫҢ 1/3-ІНЕ ЖУЫҒЫН АЛЫП ЖАТҚАН ШВЕЙЦАРИЯ ҚЫРАТЫ ОРНАЛАСҚАН. ОЛ 1000 — 1200 М-ДЕН 400 М-ГЕ ДЕЙІН АЛАСАРАДЫ ([РЕЙН](#) МЕН [ААРЕ](#) ӨЗЕНДЕРІНІҢ АҢҒАРЛАРЫ). МҰНДА ЕЛ ХАЛҚЫНЫҢ БАСЫМ БӨЛІГІ ШОҒЫРЛАНҒАН, ІРІ ҚАЛАЛАР МЕН ӨНЕРКӘСІП ОРТАЛЫҚТАРЫ ОРНАЛАСҚАН. СОНДАЙ-АҚ МҰНДА ЕҢ ҚҰНАРЛЫ А. Ш. ЖЕРЛЕР МЕН ЖАЙЫЛЫМДАР БАР. ЕЛДІҢ СОЛТ.-БАТЫСЫНДА ҚАТПАРЛЫ ЮРА ТАУЛАРЫ (ШВЕЙЦАРИЯ ШЕГІНДЕГІ ЕҢ БИІК ЖЕРІ — [МОН-ТЕНДР](#) ТАУЫ — 1679 М) ЖАТЫР.

- ШВЕЙЦАРИЯ - ТЕҢІЗГЕ ШЫҒУСЫЗ ЕЛ, АУМАҒЫ ҮШ ТАБИҒИ АЙМАҚҚА ЖІКТЕЛЕДІ:
- СОЛТҮСТІГІНДЕГІ [ЮРА](#) ТАУЛАРЫ,
- ОТРАЛЫҒЫНДАҒЫ [ШВЕЙЦАРИЯ ҮСТІРТІ](#),
- ОҢТҮСТІГІНДЕ ШВЕЙЦАРИЯНЫҢ 61% ЖЕРІН АЛАТЫН [АЛЬПІ](#) ТАУЛАРЫ.
- ШВЕЙЦАРИЯНЫҢ ЕҢ БИІК НҮКТЕСІ [ПЕННИН АЛЬПІСІНДЕ](#) ОРНАЛАСҚАН — [ДЮФУР ШЫҢЫ](#) (4634 М), ЕҢ АЛАСА НҮКТЕСІ — ЛАГО-МАДЖОРЕ ӨЗЕНІ — 193 М.
- ШВЕЙЦАРИЯДА ЕУРОПАНЫҢ ТҰЩЫ СУДЫҢ 6% ОРНАЛАСҚАН. ЕҢ ІРІ ӨЗЕҢДЕРІ - [РОНА](#), [РЕЙН](#), [ЛИММАТ](#), [ААРЕ](#).

• ШВЕЙЦАРИЯНЫҢ ЕҢ ІРІ ОН КӨЛІ:

• [ЖЕНЕВА КӨЛІ](#) (582,4 км²)

• [БОДЕН КӨЛІ](#) (539 км²)

• [НЁВШАТЕЛЬ КӨЛІ](#) (217,9 км²)

• [ЛАГО-МАДЖОРЕ](#) (212,3 км²)

• [ФИРВАЛЬДШТЕТ КӨЛІ](#) (113,8 км²)

• [ЦЮРИХ КӨЛІ](#) (88,4 км²)

• [ЛУГАНО](#) (48,8 км²)

• [ТУН](#) (48,4 км²)

• [БИЛЬСК КӨЛІ](#) (40 км²)

• [ЦУГСК КӨЛІ](#) (38 км²)

